

EVROPSKI SUD PRESUDIO DA JE KRIVIČNA ISTRAGA BILA NEADEKVATNA U SLUČAJU POLICIJSKE BRUTALNOSTI U SRBIJI

Brisel, 4. jun 2025: Evropski sud za ljudska prava (ESLJP) presudio je da je istraga u slučaju policijske brutalnosti nad Matijom Nikolićem, 17-godišnjim romskim dečakom, iz 2012. godine bila neadekvatna i pristrasna. Sud je naveo da je početnu istragu sprovedla Policijska stanica Bački Petrovac, čiji su službenici navodno zlostavljali romskog dečaka, tako što su ga tukli dok nije izgubio svest i bio hospitalizovan. Sud je presudio da srpske vlasti moraju da isplate romskom podnosiocu predstavke 1800 evra plus poreze, kao i 2100 evra za troškove i izdatke u vezi sa postupkom pred Sudom, uz sve pripadajuće poreze. Slučaj je pred Sudom zastupao Evropski centar za prava Roma (ERRC).

„U vreme sve češćeg policijskog nasilja nad građanima Srbije, ova presuda je jasan podsetnik Ustavnom sudu da treba doslednije da poštuje standarde Evropske konvencije. Iako primarna odgovornost leži na tužilaštvu, još jedna presuda Evropskog suda za ljudska prava protiv Srbije zbog neuspeha da adekvatno istraži navode o policijskoj brutalnosti ukazuje na to da najviša sudska vlast u zemlji iznova ne uspeva da zaštiti osnovna prava svojih građana. Umesto toga, Ustavni sud postaje saučesnik u nekažnjivosti tužilaštva i policije za sistematska kršenja ljudskih prava“, izjavila je pravna savetnica ERRC-a, Andrea Čolak.

Vreme koje je bilo potrebno da ovaj slučaj stigne pred Evropski sud (10 godina) predstavlja optužnicu protiv srpskog pravosudnog sistema. Pravni slučajevi ERRC-a i naše opsežno istraživanje krivičnog pravnog sistema Srbije pokazuju da ovo nije izolovan incident, već odraz načina na koji se tzv. „pravda“ sprovodi u slučajevima koji se tiču Roma.

Pozadina

Dana 7. februara 2013. godine, tada 17-godišnji Matija Nikolić podneo je krivičnu prijavu Osnovnom javnom tužilaštvu u Novom Sadu, navodeći da je 16. novembra 2012. godine brutalno pretučen tokom ispitivanja u Policijskoj stanici Bački Petrovac povodom navodnih krađa. Naveo je da su mu policajci pretili da će ga izbošiti makazama u stomak, da su ga raso vređali, šamarali i tukli u glavu više puta dok nije izgubio svest i pao na pod. Jedan policajac ga je, prema navodima, udario nogom u stomak toliko snažno da je kasnije bio hospitalizovan i podvrgnut operaciji zbog uklještena kile.

Krivična istraga dodeljena je istoj policijskoj stanici, Bački Petrovac, čiji su službenici bili zaduženi za uzimanje izjava od svojih kolega optuženih za prebijanje romskog dečaka. Dana 19. aprila 2013. godine, oni su dostavili izveštaj Osnovnom javnom tužilaštvu, koje je 30. oktobra 2015. odbacilo prijavu Matije Nikolića i utvrdilo da policajci nisu krivi za krivično delo.

Nakon nekoliko žalbi pred domaćim sudovima, Ustavni sud je konačno odlučio slučaj 17. juna 2021. godine. Predstavka je potom podneta Evropskom sudu za ljudska prava 1. aprila 2022. godine.

Presuda Evropskog suda

U svojoj presudi, Evropski sud je naveo da nije sporno da je Matija Nikolić 16. novembra 2012. godine ušao u Policijsku stanicu Bački Petrovac zdrav, radi policijskog ispitivanja, a da je odatle kasnije iznet kolima hitne pomoći na hitnu operaciju. Sud je istakao da ova činjenica, zajedno sa medicinskom dokumentacijom i detaljnim iskazom Matije Nikolića, u kojem tvrdi da su ga policajci udarali nogom u stomak i tukli po glavi, ukazuje najmanje na osnovanu sumnju da su njegove povrede mogle biti izazvane upotrebom sile od strane policije. Sud je dalje naveo da su i same srpske vlasti očigledno smatrale njegove tvrdnje dovoljno ozbiljnim da otvore istragu o navodnom zlostavljanju.

Sud je utvrdio da se prvobitna istraga koju je sproveda Policijska stanica Bački Petrovac ne može smatrati nezavisnom. Takođe je kasnija istraga ocenjena kao manjkava zbog činjenice da je Nikolić prvi put saslušan tek u novembru 2016. godine (više od tri godine i osam meseci nakon događaja u policijskoj stanici). Odbijanje procesnog statusa u istrazi (putem njegovog pravnog zastupnika) dodatno ga je lišilo mogućnosti da učestvuje u istražnim radnjama u meri potrebnoj za zaštitu njegovih legitimnih interesa. Iz tih razloga, Sud je zaključio da je Matiji Nikoliću bilo uskraćeno pravo na efikasnu istragu od strane nadležnih organa (proceduralno kršenje člana 3 Konvencije).

ERRC takođe izražava zabrinutost zbog toga što Sud nije uzeo u obzir romsku pripadnost Matije Nikolića, kao ni potpuni izostanak poštovanja procesnih garancija za maloletnike u krivičnom postupku, te da su ukorenjeni stereotipi o „romskoj kriminalnosti“ Matiju Nikolića stavili u situaciju pogodnu za policijsko zlostavljanje.

Posebno je razočaravajuće to što je Sud razmatrao suštinsko kršenje člana 3 isključivo u kontekstu vidljivih telesnih povreda i nedostatka dokaza. Uticaj navodnih ponovljenih šamara po licu (koji ne ostavljaju nužno trag), pretnje da će mu makazama izbošiti stomak, kao i rasističke uvrede upućene maloletniku, nisu uzeti u obzir kao moguće ponižavajuće postupanje.

Izveštaj „Uskraćena pravda: Romi u krivičnopravnom sistemu Srbije“ možete pronaći [ovde](#).

Za više informacija ili zakazivanje intervjua kontaktirajte:

Andrea Čolak (na srpskom jeziku)

Pravna savetnica

Evropski centar za prava Roma

andrea.colak@errc.org

+381 64 41 39 117 (WhatsApp / Viber / Signal)

Jonathan Lee (na engleskom jeziku)

Direktor za zagovaranje i komunikacije

Evropski centar za prava Roma

jonathan.lee@errc.org

+32 49 288 7679